

Vogelwaarnemingen – Regio Zuid Antwerpen

mei - juli 2020

Luc Van Schoor - Vogelwerkgroep ARDEA

Nadat we vorige periode een boost van vogelwaarnemingen (17.545) vaststelden, kwamen we deze keer tot een doorsnee niveau van 7.541 waarnemingen.

Deze gegevens werden ingevoerd door een record aantal van 250 vogelliefhebbers. Daarbij waren enkele Ardea-waarnemers vrij intens betrokken bij het broedvogelonderzoek voor het vogelatlasproject 2020-2023, terwijl anderen zich beperkten tot 1 of slechts enkele waarnemingen.

Bij de veel-invoerders kwamen we tot de volgende top 3: Pierre Blockx met 986 waarnemingen, Wouter Van Assche met 841 waarnemingen en Luc Van Schoor met 621 waarnemingen.

Op de Ardea website kan je dagelijks de ingevoerde waarnemingen bekijken via www.hobokensepolder.be/vwardea/waarnemingen.htm

Soortenbespreking

Van de 129 waargenomen vogelsoorten worden hieronder 31 soorten besproken.

Gedurende gans de maand juli foeraerden 1 tot 4 **kleine zilverreigers** op het Broekskot in de Hobokense Polder, waarbij de lage waterstand voor een gunstige eetgelegenheid zorgde. (DJ, ED, NDC, GM, AVL, PLe, MM, MVR,

CVL, WM, GB).

In mei werden 3 keer overvliegende **grote zilverreigers** waargenomen: 3 ex over Hoboken op 8 mei (JP, WDR) 1 ex over Boomsesteenweg Wilrijk op 18 mei (NS) 4 ex over Polderstad/Hoboken op 20 mei (JP)

Op 28 juli vloog een grote zilverreiger op vanuit Groen Neerland/Wilrijk (DM)

Een tweede kalenderjaar **purperreiger** vloog op 4 mei westwaarts over de Schelde/Hoboken (WDR, JP).

In mei werden in totaal 7 overvliegende **ooievaars** waargenomen. Behalve 1 waarneming van 2 ex betrof het 5 maal 1 ex over Hove, Edegem, Wilrijk en Hoboken (MRa, LJa, MM, FSR, JP).

1 tot 2 **lepelaars** foerageerden in juni op het Broekskot-Hobokense Polder (PBe, MM, DJ, AVL, Pau).

Naast de waarnemingen van min. 14 doortrekkende **wespendieven** in mei tot begin juni, werden er tijdens de broedperiode (juni/juli) zowel in de omgeving van de Hobokense Polder, het Schoonselhof, bij Fort V/Hof ter Linden Edegem, in het gebied Uilenbos/Domein Moretus in Hove/Boechout en in Hemiksem langs de grens van het ARDEA werkingsgebied regelmatig 1 tot 2, soms baltsende,

wespendieven gespot. (JPo, JDu, PH, SB, WVA, MM, WM, RH, JP, Cas).

Mogelijk gaat het hier om één of meerdere broedgevallen, maar wespendief is als broedvogel uiterst moeilijk te inventariseren want bij de horst zijn ze opvallend zwijgzaam en deze prooivogel heeft een grote actieradius.

In mei trokken zeker 3 **zwarte vrouwen** over onze regio, telkens 1 ex op 8 en 18 mei over Hobokense Polder (JP, BMe) en 1 ex over Hove op 21 mei (MH, NS, WR).

De enige **rode wouw** vloog NO over Edegem op 1 juni (WVA).

Blauwe kiekendief was eveneens schaars, met slechts 1 waarneming op 4 mei over Hoboken (WDR, RH).

Een overvliegende **havik** werd zowel nabij Fort VII/Wilrijk op 3 juni (LVS) als in Edegem op 20 juni (WVA) gezien.

Slechtvalk broedde dit jaar met succes op 2 plaatsen, telkens in een nestkast op een schoorsteen. Op Agfa Gevaert/Mortsel werden 3 jongen grootgebracht (MH). Op Umicore/Hoboken vlogen 2 of 3 jongen uit (KDK). Een beginnend broedgeval op de Christus Koning Kerk/Kiel mislukte spijtig genoeg omdat het legsel van 2 eieren werd verlaten (MM).

Een paar **kleine plevier** nestelde in het afgesloten rangeerstation op Blue Gate/Antwerpen Zuid en foerageerde meestal op de plas bij de brug van de Olieweg (LVS, SB, DJ, JCl, NWy, RH).

Een groep van 18 **kemphanen** vloog op 5 mei NO-waarts over Hoboken (JPo).

Een adulte **kleine mantelmeeuw** doodde op 5 juni een jonge kauw op een grasplein te midden de woonwijk Koornbloemwijk (LVS).

Op 4 mei trokken 6 **zwarte sterns** noordwaarts over Hoboken (RH, WDR).

Nadat de **zomertortel** als broedvogel uit onze regio verdween, is het ook een zeer schaarse doortrekker

Kleine plevier - Foto: Luc Van Schoor

Grauwe vliegenvanger

Foto: De Weger Walter

Een mannetje **tapuit** pleisterde op 17 mei op Blue Gate/Antwerpen Zuid (JPo).

Grote lijster is tegenwoordig een weinig voorkomende broedvogel in onze regio, daarom vermelden we, een zingende vogel in Park den Brandt/Antwerpen op 5 mei (PBI) als enige waarneming tijdens deze 3-maandelijke periode.

Spotvogel is eveneens een schaarse broedvogel in onze regio: een territorium gebonden mannetje was vanaf 18 mei tot 11 juni zang-actief in een struikzone van het Park van Eden/Wilrijk (PH, JVV, MM, NWy, OF, PC).

Tijdens de 2de helft van mei was er in het Uilenbos/Hove een paar **grauwe vliegenvanger** aanwezig dat baltsgedrag vertoonde (BMi, MH, RBy, WS, RM, SH). Voor juni ontbreken waarnemingen die een mogelijk broedgeval zouden kunnen bevestigen.

Een mannetje **bonte vliegenvanger** zong op 6 en 21 mei in het Eikenbos en omgeving van het Uilenbos/Hove (JCe, BMi).

Een **kruisbek** vloog op 30 mei zowel over Fort VII/Wilrijk (LVS) als over centrum Hove (JCe) en 3 ex vlogen op 9 juni over de Vredewijk/Hove (KM).

Een broedverdacht paar **appelvinken** was vanaf 10 mei actief in en rond Fort V/Edegem (WVA).

Exoten

Naast de alom aanwezige **halsbandparkieten** die in onze regio nog volop als broedvogel toenemen, noteerden we nog volgende waarnemingen van exoten:

2 mannetjes **goudfazant** pleisterden op 9 juni in het bosgebied tussen Kleine Doornstraat en Kleine Struysbeek/Wilrijk (JVV).

Een **valkparkiet** vloog op 1 mei over de Vredewijk Hove/Kontich (KM)

Een wijfje **manengans** pleisterde op 14 juli in het Hof ter Linden/Edegem (LW)

Waarnemers

AVL	André Van Langenhove
BMi	Bernard Miserez
BMo	Bert Mertens
Cas	Casper

geworden: 1 overvliegende vogel op 1 mei: Frijthout/Hove (SVD).

Kerkuil werd tijdens dit broedseizoen op 4 plaatsen gehoord en/of gezien: Wijk Koornbloem/Wilrijk (LVS) Groen Neerland/Wilrijk (WM) Uilenbos/Hove (MH, WS) nabij Buizegemlei/Edegem (WVA)

Adulte en jonge **zwarte spechten** zwerven buiten het broedseizoen geregeld rond: de ene op zoek naar een geschikt foerageergebied en de andere naar een eigen territorium. Op 14 juni pleisterde gedurende korte tijd een vogel in de Tarzanboskes/Hoboken (SVH) en op 9 juli werd een roepende vogel waargenomen in het Hof ter Linden/Edegem (RDi).

Op de plas langs de Olieweg/Blue Gate foerageerden op 26 en 29 mei respectievelijk 12 en 10 **oeverwaluwen** (SB, MBe). Bij gebrek aan extra informatie is het niet duidelijk of het mogelijk broedvogels van een kolonie in de omgeving betrof.

Zekere broedgevallen van **grote gele kwikstaart** werden vastgesteld in het Waterzuiveringsstation bij het Uilenbos te Hove (LVS, MS, JGi, PBI, Cas, XM) in het Hof ter Beke/Wilrijk (JB, SB, HB, MVR) en in Fort VI te Wilrijk (PH, SH). Waarschijnlijke broedgevallen werden vastgesteld langs de Scheldeoever bij de veerdienst Hoboken/Kruibeke (JM) en in Campus Drie Eiken/Wilrijk (WVA).

Wespendief - Foto: Julien Dua

CVL	Chris Van Liefferinge
DJ	Danny Jonckheere
DM	Dirk Marien
ED	Eddy Devriese
FSR	Frederick en Rosette Simons-De Roeck
GB	Guy Borremans
GM	Gunther Moens
HB	Hugo Bender
JB	Jozef Bafort
JCe	Jan Celis
JCl	Joeri Claes
JD	Julien Dua
Jgi	Johan Giglot
JM	J. Meuris
JP	Joachim Pintens
JPo	Jonas Pottier
JVV	John Van de Voorde
KDK	Kris De Keersmaecker
KM	Koen Maes
LJa	Leo Janssen
LVS	Luc Van Schoor
LW	Lien Wuyls
MBe	Maximiliaan Beeldens
MH	Marc Hofman
MM	Maarten Mortier
MRa	Marc Raes
MVR	Marc Van Ruymbeke

Appelvink - Foto: Maarten Mortier

NDC	Norbert De Clercq	PLe	Pieter Leblans
NS	Niels Schild	RBe	Raf Beyers
NWy	Nico Wysmantel	RDi	Roel Diepstraten
OF	Olivier Fuchs	RHe	Rens Hendrickx
Pau	Paulien	RM	René Matthys
PBe	Pieter Beyens	SB	Stijn Baeten
PBl	Pierre Blockx	SH	Steven Hostyn
PC	Peter Ceulemans	SVB	Steven Van den Bussche
PH	Peter Hofman		

Herfst

Tekst: Peter Van Elsacker - Foto's: Walter Decoene en Serge Vermeersch

Wedden dat je bij het lezen van deze titel direct dacht aan het vallen van de bladeren en aan de mooie herfstkleuren die daaraan vooraf gaan? Het is voorwaar een indrukwekkend, jaarlijks weerkerend fenomeen dat het landschap ingrijpend verandert en de aanloop is naar de winterrust van planten.

De eenjarige planten maken zich er gemakkelijk van af: gewoon afsterven nadat de zaden geproduceerd zijn om het voortbestaan van de soort te waarborgen. Voorbeelden zijn: klaproos, korenbloem, paarse dovenetel, kamille.

Tweejarige planten, die pas in hun tweede levensjaar bloeien en zaad vormen, overwinteren vaak als rozet met de knoppen dicht tegen de grond om ze te beschermen tegen de koude. De andere bovengrondse delen sterven (deels) af. Het eerste jaar vormen ze alleen bladeren en slaan ze reser-

vevoedsel op in hun wortels, zodat ze na de winter een groeispurt kunnen doen om bloemen en zaad te vormen, daarna sterven ze. Voorbeelden zijn: vingerhoedskruid, grote klit, toortsen, wilde peen, rode klaver.

Dan heb je nog overblijvende of meerjarige planten die overwinteren zoals de tweejarigen. Voorbeelden zijn: fluitenkruid, duizendblad, boerenwormkruid, koninginnekruid.

In de winter is het droog en donker!

Struiken en vooral bomen zijn van een heel andere orde. Die groeien boven dat kleine grut uit en hebben jarenlang geïnvesteerd in hun wortels, stam en takken. Ze moeten een andere strategie volgen dan de andere planten om de winter door te komen: loofbomen werpen hun

bladeren af. Uiteraard zouden de bladeren kunnen bevriezen in de winter maar algemeen wordt aangenomen dat niet de koude de belangrijkste reden is, maar verdroging. Hoe zit dat? Bladeren verdampen veel water om af te koelen, maar ook om mineralen en voedingsstoffen die ze uit de bodem halen, over de hele boom te transporteren. De opname door de wortels van water uit de bodem verloopt echter

